

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครกับคำรายงานพฤติกรรมการสอน
2. เพื่อศึกษาลำดับความสำคัญของแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา และคำรายงานพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 เป็นการสำรวจแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร เพื่อจัดลำดับความสำคัญของแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสำรวจพฤติกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครู โดยให้อาจารย์เป็นผู้รายงานพฤติกรรมการสอนของตนเอง สำหรับในขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษารายงานพฤติกรรมการสอนของอาจารย์เพื่อจะนำมาเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการสอนซึ่งรายงานโดยอาจารย์เอง แต่ในการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมสอนนั้น ใช้เฉพาะข้อมูลจากคำรายงานของอาจารย์ เมื่อได้ข้อมูลจากทั้ง 2 ขั้นตอนแล้ว จึงนำมาหาความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาศึกษากับพฤติกรรมสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการสำรวจแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา

1.1 ประชากร ได้แก่ อาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร 6 แห่งที่กำลังสอนอยู่ในปีการศึกษา 2525 ทุกคณะวิชา ดังต่อไปนี้

อาจารย์วิทยาลัยครูจันทร เกษม	207	คน
อาจารย์วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	234	คน
อาจารย์วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	232	คน
อาจารย์วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ	240	คน

อาจารย์วิทยาลัยครูพระนคร	188	คน
อาจารย์วิทยาลัยครูธนบุรี	<u>126</u>	คน
รวม	<u>1227</u>	คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครทั้ง 6 แห่ง ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)¹ โดยสุ่มตัวอย่างมา 25% ของจำนวนอาจารย์ที่เป็นประชากรทั้งหมด จะได้ดังนี้

อาจารย์วิทยาลัยครูจันทระเกษม	52	คน
อาจารย์วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	59	คน
อาจารย์วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	58	คน
อาจารย์วิทยาลัยครูสวนดุสิต	60	คน
อาจารย์วิทยาลัยครูพระนคร	47	คน
อาจารย์วิทยาลัยครูธนบุรี	<u>32</u>	คน
รวม	<u>308</u>	คน

กลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำระหัสแทนชื่ออาจารย์ เพื่อจะระบุได้ว่า อาจารย์ท่านใดตอบแบบสอบถามฉบับใด

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการสำรวจพฤติกรรมการสอนของอาจารย์

2.1 ประชากร

2.1.1 อาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร กลุ่มเดียวกับข้อ 1.1 จำนวน 1,227 คน

2.1.2 นักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาอยู่ชั้น ป.กศ.สูงปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 นักศึกษาดังกล่าวได้เคยเรียนวิชาการศึกษามากพอสมควร และกำลังอยู่ในระหว่างฝึกสอน ย่อมมีความรู้ความเข้าใจ

¹ประคอง กรวรรณสุต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 12.

และมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติในชั้นเรียน
นักศึกษาดังกล่าวได้แก่

นักศึกษาวิทยาลัยครูจันทร เกษม	545 คน
นักศึกษาวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	794 คน
นักศึกษาวิทยาลัยครูสวนสุนันทา	319 คน
นักศึกษาวิทยาลัยครูสวนดุสิต	165 คน
นักศึกษาวิทยาลัยครูพระนคร	198 คน
นักศึกษาวิทยาลัยครูธนบุรี	<u>430</u> คน
รวม	<u>2451</u> คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 อาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร กลุ่มเกี่ยวกับข้อ

1.2 จำนวน 308 คน อาจารย์กลุ่มนี้จะรายงานพฤติกรรมการสอนของตนเอง
จากกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ดังกล่าวนี้ เมื่อผู้วิจัยนำข้อมูลมา
วิเคราะห์แนวความคิดทางปรัชญาการศึกษาและพฤติกรรมการสอนแล้ว จะทำการสุ่มตัวอย่าง
อีกครั้งหนึ่งด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยสุ่มตัวอย่างมา 20% ของจำนวน
308 คน จะได้ 62 คน กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจะเป็นตัวแทนให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม
ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ เพื่อจะนำข้อมูลไปเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการ
สอนของอาจารย์ที่อาจารย์เป็นผู้รายงานพฤติกรรมการสอนของตนเอง

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ที่สุ่มได้ในตอนหลัง 62 คน

ได้แก่

อาจารย์วิทยาลัยครูจันทร เกษม	10 คน
อาจารย์วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	12 คน
อาจารย์วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	12 คน
อาจารย์วิทยาลัยครูสวนดุสิต	12 คน
อาจารย์วิทยาลัยครูพระนคร	10 คน
อาจารย์วิทยาลัยครูธนบุรี	<u>6</u> คน
รวม	<u>62</u> คน

2.2.2 นักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครทั้ง 6 แห่ง ที่กำลังศึกษาชั้น ป.กศ.สูงปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 นักศึกษาเหล่านี้จะตอบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่สุ่มได้ในตอนหลัง (จำนวน 62 คน) นักศึกษาที่จะตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ท่านใด จะต้องเคยเรียนกับอาจารย์ท่านนั้นอย่างน้อย 2 ภาคการศึกษา เพื่อให้จะได้รายงานพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ท่านนั้นใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และจะให้ให้นักศึกษา 10 คนสำหรับตอบแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ 1 ท่าน แนวนำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ท่านนั้นซึ่งรายงานโดยนักศึกษ

จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จะได้ดังนี้

นักศึกษาวิทยาลัยครูจันทร เกษม	100 คน
นักศึกษาวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	120 คน
นักศึกษาวิทยาลัยครูสวนสุนันทา	120 คน
นักศึกษาวิทยาลัยครูสวนดุสิต	120 คน
นักศึกษาวิทยาลัยครูพระนคร	100 คน
นักศึกษาวิทยาลัยครูธนบุรี	<u>60</u> คน
รวม	<u>620</u> คน

การให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามที่เป็นพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือและขออนุญาตจากอาจารย์ท่านนั้น เพราะในการตอบแบบสอบถามมีความจำเป็นจะต้องระบุชื่ออาจารย์ให้นักศึกษาทราบ แต่ข้อมูลที่ได้จะถือเป็นความลับ และจะรายงานแต่ในภาพรวมทั้งหมด ไม่เฉพาะเจาะจงอาจารย์ผู้ใด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ แบบสอบถาม ซึ่งมี 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ และ ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา

1. การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา และ พฤติกรรมการสอน แล้วนำมาสร้าง

แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามมี 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์วิทยาลัยครู แบ่งออกเป็น

3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถาม เป็นแบบให้เลือกตอบโดยกำหนดหัวข้อให้ เรื่องที่จะให้ตอบมีดังนี้

- ก. เพศ
- ข. อายุ
- ค. วุฒิการศึกษา
- ง. สังกัดคณะวิชา
- จ. ประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 สอบถามแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์ แบบสอบถามจะครอบคลุมแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา 4 ด้าน คือ

1. จุดมุ่งหมายของการศึกษา -
2. องค์ประกอบของการศึกษา -
3. การบริหารการศึกษา
4. บทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน

แบบสอบถามประกอบด้วย 8 ข้อ แต่ละข้อจะประกอบด้วย ข้อย่อย ก, ข, ค, ง และ จ ข้อย่อยแต่ละข้อจะแทนปรัชญาการศึกษาแต่ละลัทธิ คือ สสารนิยม นิรันตรนิยม ประสบการณ์นิยม นูรณ์นิยม และอัตถิภาวนิยม ดังนั้นแต่ละปรัชญาจะประกอบด้วยข้อความ 8 ข้อย่อย แต่ละข้อจะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และไม่เห็นด้วย

การให้คะแนน กำหนดน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมาก	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	1	คะแนน

จากน้ำหนักคะแนนดังกล่าว แต่ละปรัชญาซึ่งประกอบด้วย 8 ข้อย่อย ก็จะมีคะแนนระหว่าง 8 - 32 คะแนน ผู้ใดได้คะแนนในปรัชญาใดสูงสุด ก็จะมีแนวโน้มในปรัชญานั้น เช่น ถ้าได้คะแนนในปรัชญาสารัตถนิยม 26 คะแนน นิรันตรนิยม 28 คะแนน ประสบการณ์นิยม 30 คะแนน บูรณนิยม 25 คะแนน อุดมิกาวนิยม 22 คะแนน ก็แสดงว่ามีแนวโน้มในปรัชญาประสบการณ์นิยม

ตอนที่ 3 สอบถามพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญาการศึกษา ของอาจารย์ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยยึดแนวการเรียนการสอนของปรัชญาการศึกษาแต่ละลัทธิ และศึกษาวิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญาการศึกษา 5 ลัทธิ แต่ละปรัชญาประกอบด้วยข้อความ 8 ข้อ แต่ละข้อจะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย ไม่ได้ปฏิบัติ

การให้คะแนน กำหนดน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

ปฏิบัติมาก	4 คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	3 คะแนน
ปฏิบัติน้อย	2 คะแนน
ไม่ได้ปฏิบัติ	1 คะแนน

การคิดคะแนนของแต่ละพฤติกรรมการสอนก็เช่นเดียวกับ แนวคิดทางทฤษฎีปรัชญาการศึกษา แต่ละพฤติกรรมการสอนก็จะมีคะแนนอยู่ระหว่าง 8 - 32 คะแนน ผู้ใดได้คะแนนพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญาใดสูงสุดก็จะมีแนวโน้มในการปฏิบัติพฤติกรรมตามแนวปรัชญานั้นสูงสุด

ชุดที่ 2 แบบสอบถามที่ใช้กับนักศึกษาวิทยาลัยครู ได้แก่ แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ โดยมีคำถามเฉพาะตอนที่ 3 ของแบบสอบถามชุดที่ 1 แต่ปรับคำสิ่งใหม่ให้เหมาะสมที่จะใช้กับนักศึกษา เพื่อให้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่นักศึกษาสังเกตได้

การให้คะแนน และการกำหนดน้ำหนักของคะแนนใช้วิธีเดียวกัน กับที่ให้อาจารย์เป็นผู้รายงานพฤติกรรมการสอนของตนเอง

2. การแก้ไขปรับปรุง เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จ ผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขปรับปรุงดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เพื่อหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านปรัชญาการศึกษา และมีผลงานทางด้านปรัชญาการศึกษาทั้งด้านตำรา และบทความ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจแบบสอบถาม 5 ท่าน ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา ทองสวัสดิ์ ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิติมา ปรีดีติติก ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ปรางค์ประทานพร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ชลบุรี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธี ปิรันชนานนท์ ภาควิชาการบริหาร และการนิเทศการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การตรวจสอบแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ผู้วิจัยถือเกณฑ์ว่า ข้อใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตอบว่า ถูกต้อง และใช้ได้ ผู้วิจัยก็จะถือว่าข้อนั้นใช้ได้ แต่ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตอบว่า ไม่ถูกต้อง และไม่ใช่นิวความคิดทางปรัชญาการศึกษาลัทธิอื่น ๆ คำถามข้อนั้นผู้วิจัยจะตัดทิ้งไป หรือถ้ามีข้อความใดไม่ชัดเจนซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยก็จะแก้ไขตามที่คุณวุฒิเสนอแนะมา จากนั้นผู้วิจัยก็นำแบบสอบถามมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยแก้ไขปรับปรุงถ้อยคำ ภาษา คำสั่ง คำอธิบาย ให้ถูกต้องและชัดเจน เมื่อแก้ไขแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วก็นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างทดลองต่อไป

2.2 การหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยก็นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับอาจารย์วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ท่าน เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา จึงนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยวิธีหาค่าความเที่ยงชนิดแบ่งครึ่ง (Split-Half Reliability) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น

2 ส่วนที่สามารถเปรียบเทียบกันได้ คือ ข้อคู่ และ ข้อคี่ แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรของ รูลอน (P.J. Rulon) คือ¹

$$r_{tt} = 1 - \frac{6d^2}{6x^2}$$

เมื่อ d = ความแตกต่างของคะแนนรวมของข้อคู่-ข้อคี่

$6d^2$ = ความแปรปรวนของคะแนน d

$6x^2$ = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

ปรากฏค่าความเที่ยงดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบสอบถามแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา และ พฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญาการศึกษา

ปรัชญาการศึกษา	ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง (r)	
	แนวคิดทางปรัชญาการศึกษา	พฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญาการศึกษา
สารัตถนิยม	0.68	0.69
นिरันทรนิยม	0.72	0.81
ประสมการนิยม	0.66	0.73
บูรณนิยม	0.83	0.86
อรรถิภาวนิยม	0.70	0.91

จากตารางที่ 1 ปรากฏว่า แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาที่มีขนาดความเที่ยงมากที่สุด ได้แก่ ปรัชญาการศึกษาบูรณนิยม ($r = 0.83$) รองลงไป ได้แก่ นිරันทรนิยม

¹Robert L. Ebel, Measuring Educational Achievement, (New Delhi: Prentice-Hall of India Private LTD., 1966), p.315.

($r = 0.72$) อัจฉริยานิยม ($r = 0.70$) สารัตถนิยม ($r = 0.68$) และ
 ประสพการณ์นิยม ($r = 0.66$) ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญา
 การศึกษาที่มีขนาดความเที่ยงมากที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญา
 อัจฉริยานิยม ($r = 0.91$) รองลงไปได้แก่ บุรณนิยม ($r = 0.86$) นิรันทรนิยม
 ($r = 0.81$) ประสพการณ์นิยม ($r = 0.73$) และ สารัตถนิยม ($r = 0.69$) ตาม
 ลำดับ

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงที่ได้มีค่ามากกว่า
 0.65 ซึ่งถือว่าเป็นขนาดความเที่ยงที่พอจะยึดถือได้สำหรับการวัดขนาดความเที่ยง
 ที่เป็นกลุ่ม แม้จะยังไม่มีการทดลองกันทั่วไปว่า ขนาดความเที่ยงของแบบทดสอบขนาดใด
 จะเป็นขนาดที่ดีที่สุดก็ตาม¹

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กระทำเป็น 2 ขั้นตอน คือ
ขั้นตอนที่ 1 นำแบบสอบถามชุดที่ 1 ไปแจกให้กับอาจารย์วิทยาลัยครู
 ในกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง
 ระยะเวลาตั้งแต่ นำแบบสอบถามไปแจก จนเก็บรวบรวมข้อมูล เสร็จระหว่างวันที่ 22
 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525 ถึง วันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2525 แบบสอบถามชุดที่ 1
 ที่ผู้วิจัยนำไปแจก และได้รับคืนมาเพื่อทำการวิจัย มีดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่นำไปแจกให้กับอาจารย์และได้รับคืนมา

ชื่อวิทยาลัยครู	จำนวนที่แจกไป (คน)	จำนวนที่รับคืนมา (คน)	ร้อยละ
จันทร์ เกษม	52	46	88.46
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	59	59	100.00
สวนสุนันทา	58	51	87.93
สวนดุสิต	60	60	100.00
พระนคร	47	43	91.49
ธนบุรี	32	32	100.00
รวม	308	291	94.48

จากตารางที่ 2 ปรากฏว่า แบบสอบถามที่นำไปแจกให้อาจารย์วิทยาลัยครู ทั้ง 6 แห่ง ทุกคณะวิชา จำนวน 308 ฉบับ ได้รับคืนมา 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.48

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อวิเคราะห์แบบสอบถามชุดที่ 1 แล้วนำแบบสอบถามชุดที่ 2 ไปแจกให้กับนักศึกษาวិทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้เลือกตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ พร้อมทั้งตามเก็บคืนด้วยตนเอง ระยะเวลาตั้งแต่ นำแบบสอบถามไปแจกจนเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จ ระหว่างวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2525 ถึงวันที่ 20 มกราคม พ.ศ.2526 แบบสอบถามที่นำไปแจกให้กับนักศึกษา และได้รับคืนมา เพื่อทำการวิจัย มีดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนแบบสอบถามที่นำไปแจกให้นักศึกษาและได้รับคืนมา

ชื่อวิทยาลัยครู	จำนวนที่แจกไป (คน)	จำนวนที่รับคืนมา (คน)	ร้อยละ
จันทร์ เกษม	100	100	100
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	120	120	100
สวนสุนันทา	120	120	100
สวนดุสิต	120	120	100
พระนคร	100	100	100
ธนบุรี	60	60	100
รวม	620	620	100

จากตารางที่ 3 ปรากฏว่า แบบสอบถามที่นำไปแจกให้นักศึกษาวิทยาลัยครูทั้ง 6 แห่ง จำนวน 620 ฉบับ ได้รับคืนมา 620 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบ่งออกเป็น

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าความถี่และหาค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์ นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามน้ำหนักของคะแนนที่กำหนดไว้ จะได้คะแนนของปรัชญาการศึกษาแต่ละลัทธิ แล้ววิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยของแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา

แต่ละลัทธิ โดยใช้สูตร¹

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของ คะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคะแนนทั้งหมด

ขั้นที่ 2 เพื่อหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร²

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

เมื่อ $S.D.$ = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ = ผลรวมของ คะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$\sum X$ = ผลรวมของ คะแนนทั้งหมด

N = จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

3. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญาการศึกษาของอาจารย์ ซึ่งอาจารย์เป็นผู้รายงานพฤติกรรมการสอนของตนเอง นำแบบสอบถามมาตรวัดให้คะแนนความนำหนักของคะแนนที่กำหนดไว้ จะโค้คะแนนของพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญาการศึกษาแต่ละลัทธิ จากนั้นวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยวิธีเดียวกับข้อ 2

4. การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญา แยกวิเคราะห์ที่ละกลุ่มปรัชญา เพื่อต้องการทราบว่า ผู้ที่มีแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาลัทธิหนึ่ง ลัทธิใดจะมีพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญาลัทธิใดใ้โดยมาก การวิเคราะห์ในขั้นนี้ไร้ความสัมพันธ์สัมพันธ์จากผลคูณของ

¹ประคอง วรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 40.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

คะแนนของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ซึ่งใช้สูตร¹

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

$$r_{XY} = \text{ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์}$$

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา

$\sum Y$ = ผลรวมของคะแนนพฤติกรรมกรรมการสอนตามแนวปรัชญาการศึกษา

$\sum XY$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา กับพฤติกรรมกรรมการสอนตามแนวปรัชญา

N = จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

5. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการสอนตามแนวปรัชญาการศึกษาของอาจารย์ ซึ่งนักศึกษาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาตรวจวิเคราะห์คะแนน แล้วหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้ตอบแบบสอบถามและนักศึกษาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าคะแนนที (t - test) ซึ่งใช้สูตร²

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, หน้า 106.

² George A. Ferguson, Statistics Analysis in Psychology,

(New York: McGraw-Hill, 1971), p.152

เมื่อ \bar{X}_1, \bar{X}_2 = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 S_1, S_2 = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ 1
 และกลุ่มที่ 2
 N_1, N_2 = จำนวนข้อมูลของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 เมื่อ กลุ่มที่ 1 คือ อาจารย์
 กลุ่มที่ 2 คือ นักศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย